



## Povzetek projekta Po kreativni poti do znanja 2017 – 2020, 1. odpiranje, za namen objave in predstavitve na spletni strani sklada

**1. Polni naslov projekta:** Vsak dar ima svoj čar - kultura obdarovanja na slovenskem

- **V katero področje na prvi klasifikacijski ravni KLASIUS-P se uvršča projekt glede na vsebinsko zasnovo** (neustrezno področje izbršite):

3 - Družbene, poslovne, upravne in pravne vede  
8 - Storitve

**2. V sodelovanju z:**

Univerza v Mariboru, Fakulteta za turizem  
Oblikovanje za gledališče, Jasna Vastl, s.p.  
Posavski muzej Brežice

**3. Besedilo:**

- **Opredelite problem, ki se je razreševal tekom izvajanja projekta**

Ljudje se obdarujemo ob različnih priložnostih, kot so osebni prazniki, prazniki koledarskega leta, posebni dosežki... Vsako prejeto ali podarjeno darilo s seboj nosi pomembno sporočilo o naših medsebojnih odnosih, medsebojnem poznavanju, naklonjenosti, izviranosti in tudi tradicijah, povezanih z obdarovanjem.

Torej je obdarovanje eden od načinov vpogleda v naše intimno življenje. Obdarovanje je sestavni del mnogih šeg in navad in je dvostranski proces. Govorimo lahko tudi o komunikaciji med dvema posameznikoma, tistim, ki darilo podarja in tistim, ki ga sprejema.

Na Slovenskem do sedaj še ni bilo opravljene temeljite etnološke terenske raziskave šeg in navad, praznovanj in obdarovanj v preteklem in sodobnem času, kjer bi bil posebej izpostavljen fenomen obdarovanja. To pa je tudi glavni razlog za izvedbo projekta, torej raziskavo načinov obdarovanj, konkretnih daril ter zgodb v povezavi z njimi.

- **Opišite potek reševanja problema oz. kratek povzetek projekta**

V projektu smo se posebej osredotočili na iskanje in zbiranje »neposrečenih«, »spodletelih« in »neprimernih« daril, ki so jih posamezniki podarili ali prejeli ob različnih priložnostih. Pri tem smo zbrali približno 80 različnih »neposrečenih« daril/predmetov ter zgodb lastnikov. Vsi predmeti s svojimi zgodbami bodo razstavljeni v Posavskem muzeju Brežice.

Projekt se je torej osredotočal na preučevanje šeg in navad, povezanih z obdarovanjem, terensko raziskavo o podarjanju in prejemanju »neposrečenih« daril, tipologijo daril glede na zbrana darila/predmete, zasnovo in postavitev muzejske razstave v okviru Posavskega muzeja v Brežicah. Razstava kot rezultat projekta bo zasnovana v obliki turističnega produkta, ki omogoča vpogled v intimno življenje gostujoče skupnosti in s tem odgovarja na primarno turistovo povpraševanje.

- **Navedite in opišite rezultate projekta ter njihov doprinos k družbeni koristnosti**

Na koncu projekta smo na osnovi terenskega dela in izvedenimi intervjuji z informatorji različnih starosti in družbenih skupin ugotovili, da je obdarovanje stalen proces v človekovem načinu življenja ter da so darila medij za razkrivanje družbenega vedenja, odraz upov in strahov v določenem času in prostoru. Ljudje se obdarujejo ob različnih priložnostih (koledarski in osebni prazniki, posebnih priložnostih), tudi brez premisleka. Raziskava je pokazala, da je vsak informator v življenju dobil v

dar vsaj eno darilo, ki je bilo v določenem kontekstu za posameznika »neprimerno«, »ponesrečeno«, »spodletelo«. Prav ta kontekst smo na terenu še posebej raziskali in zapisali zgodbe posameznikov o konkretnem »ponesrečenem« darilu. S terenskim delom smo jih zbrali približno 80. Rezultat zbranega gradiva in tipologije predmetov, torej »ponesrečenih« daril in zgodb bo razstava v Posavskem muzeju Brežice z naslovom »Vsak dar ima svoj čar?« 17.1.2019 ob 70 letnici delovanja muzeja, kar je razlog za praznovanje in obdarovanje. Namenjena je ožji in širši javnosti, saj izhajajo zbrani predmeti in njihove zgodbe iz celotne Slovenije in tudi širše (Makedonija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina...). Razstava je namenjena tako domačim kot tujim gostom/turistom, saj je zasnovana v obliki turističnega produkta. Projekt je okrepil sodelovanje med javnimi izobraževalnimi in kulturnimi ustanovami ter gospodarstvom na področju ustvarjanja novih turističnih produktov na osnovi kulturne dediščine.

Rezultati projekta prinašajo veliko družbeno korist in so večplastni. Rezultati raziskovalnega dela prinašajo novo znanje, ki je javna korist in bo javno dostopno vsem zainteresiranim, s tem se bogati vedenje o slovenski kulturni dediščini, vsakdanjem in prazničnem življenju Slovencev. Raziskovanje preteklega in sodobnega življenja v Sloveniji je ena ključnih nalog etnologije. Del rezultatov v obliki zasnove razstave je predan v upravljanje javnemu zavodu Posavski muzej Brežice, ki nov produkt (razstavo) lahko trži in s tem obogati svojo ponudbo za domače in tuje obiskovalce. Z nastajajočo novo razstavo se bogati turistična ponudba kraja Brežice kot celote, ki s tem postaja še privlačnejši za številne turiste, ki se vsakodnevno ustavljajo v Brežicah.

#### 4. Priloge:

- Slikovno gradivo:

Prilagamo fotografije različnih »ponesrečenih« daril/predmetov, ki so nam jih posredovali informatorji in bodo s svojimi zgodbami razstavljeni na razstavi »Vsak dar ima svoj čar?« v Posavskem muzeju Brežice. Foto: Annemarie Culetto



